

lønnen; saa faar man altid det Svar: „Løntrykkeri“. Men det Svar kan ikke blive ved at gælde i Længden. Man ved godt, at det slet ikke er det, det drejer sig om for Venstre; det er ikke det at faa trykket Arbejderbefolkningen ned til et Minimum af Livsgoder. Det er der aldrig nogen Venstremænd, der har vedkendt sig; og det er der heller aldrig nogen, der har sagt. Men det, man har sagt, er, at der maa være Basis for, at Arbejdet kan betale sig. Vi vil ikke være i Stand til, selv om vi har nok saa mange i Fagforeningerne, at opretholde Erhvervene ved Statstilskud; der maa være saa megen Sundhed i Erhvervene, at de kan betale sig. Men her forekommer det mig, at baade Fagforeningerne og Arbejdsgiverne paa en mærkelig Maade gaar ved Siden af hinanden og altid siger: „God Dag! Økseskaft!“ til hinanden. Jeg har hørdt den Tale her i Tinget flere Gange: Hvad kan det nytte at ville have stærkere Gang i Arbejdet? Hvad kan det nytte at forlange, at Folk skal arbejde hurtigere eller længere? Saa bliver der jo saa meget mindre Arbejde til andre. Som om man skulde økonomisere med Arbejdet! Og som der ikke var Arbejde nok her i Landet! Jo, der er mere end Arbejde nok i Landet, naar bare man vil udføre det saaledes, at det kan betale sig. Og det kan meget godt ske, uden at man behøver at tale om Løntrykkeri. Hvis det er rigtigt, hvad jeg ikke ved — men det er meddelt i et Industriblad, saa vidt jeg da har forstaaet det —, at en Arbejder i Tekstilindustrien i Danmark passer fire Væve, medens man i andre Lande passer seksten, og at det er forbudt Arbejderne i Danmark at passe flere end disse fire Væve, fordi der saa vilde blive mindre Arbejde, saa er det jo en ganske molboagtig Maade at tage det paa. Thi det, det kommer an paa, er jo at faa udført saa meget Arbejde, som det paa nogen Maade er muligt, for at Varen der-ved kan blive billigere, og for at man ved den billige Pris kan fremskaffe et stort Forbrug; det kan dog enhver indse. Og det har det ærede Medlem Hr. Stauning i Virkeligheden ogsaa sagt: Høj Løn, men billig Pris! Og det har jeg ikke det mindste imod; hvis det kan skaffes, maa vi ogsaa have det. Men det kan ikke nytte at tro, at der er nogen Mulighed for at opretholde Erhverv i Danmark, som skal leve af Statsstøtte. Det lader sig ikke gøre; og ingen Magt, ikke en Gang de samvirkende Fagforbund, vil kunne gøre det; det er udelukket. Arbejdsgiverne

har efter min Mening paa den anden Side ikke forstaaet, at de ikke kan forlange de døde Kapitaler i deres Fabrikker forrentet; de maa afskrives. Jeg har staaet nær en Industrivirksomhed her i Landet, som var kommet meget langt ned efter Krigen, og som virkelig afskrev alt; nu er den i rask Opgang, og nu kan den absolut konkurrere med Udlandet. Men saa kan det heller ikke nytte fra Arbejdsgivernes Side krampagtigt at ville holde paa at faa Tantiømer og høje Lønninger; Arbejderne maa paa deres Side have Sikkerhed for, at, naar de præsterer et større Arbejde — maa-ske ogsaa undertiden præsterer et billigere Arbejde — Gevinsten saa ikke gaar i de gale Lommer. Men det er en Forhandling, som det er de samvirkende Fagforbunds og Arbejdsgiverforeningens Sag at føre; thi det er for meget forlangt, at vi ude fra Landet skulde kunne retlede dem i Detailler om, hvad der skal gøres i saa Henseende. Nej, Arbejderne savner deres Reventlow eller Colbjørnsen, som kan lægge Sagen til Rette for dem, saa at de kan blive frigjorte; thi de er jo ikke frigjorte for Øjeblikket. Naar Arbejdere gaar ledige i Tusindvis, og de andre maa betale 25 Mill. Kr. aarlig til at understøtte dem med, saa er der noget galt. Men man svarer kun med Ordet „Løntrykkeri“. Men det bærer ingen Fremtid i sig og løser ingen Spørgsmaal. Vil man ikke samarbejde med andre for at opnaa rimelige Reforme, saa bliver man i det, som er en Ulykke for Landet og ogsaa for dem, der skal lide under det. Det er ved en Lejlighed blevet sagt af det ærede Medlem Hr. Borgbjerg, at Arbejderne skulde ikke alene bære Trykket ved Afviklingen af Deflationen. Det er saa rigtigt, men efter min bedste Overbevisning har de danske Arbejdere baaret et langt haardere Tryk ved Deflationens Af-løsning; end de burde have gjort, og det er, fordi man svarer: „Løntrykkeri“. Naar det danske Landbrug har sat Produktionen meget stærkt op, til Trods for at man har faaet meget mindre Løn for det, har man gjort det, fordi man var pisket til det, man kunde ikke lade Køerne staa eller Kornet ligge ude paa Markerne; hvis man havde haft andre Udveje, havde man maaske forsøgt dem. Naar Landbruget indtager den Stilling, det i Øjeblikket gør, er det, fordi de har fremstillet deres Varer saa billigt, at de kan konkurrere. Og det er ogsaa den eneste Vej for en frodig Industri, baade i By og paa Land, og den Vej kommer man ikke udenom. Hvis man ikke kan sætte det paa sit Program, kan man heller ikke faa helbredet de Skader, vi i Øjeblikket lider